

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ ΑΠΟΚΡΑΤΙΚΟΠΟΙΗΣΕΙΣ- ΙΔΙΩΤΙΚΟΠΟΙΗΣΕΙΣ

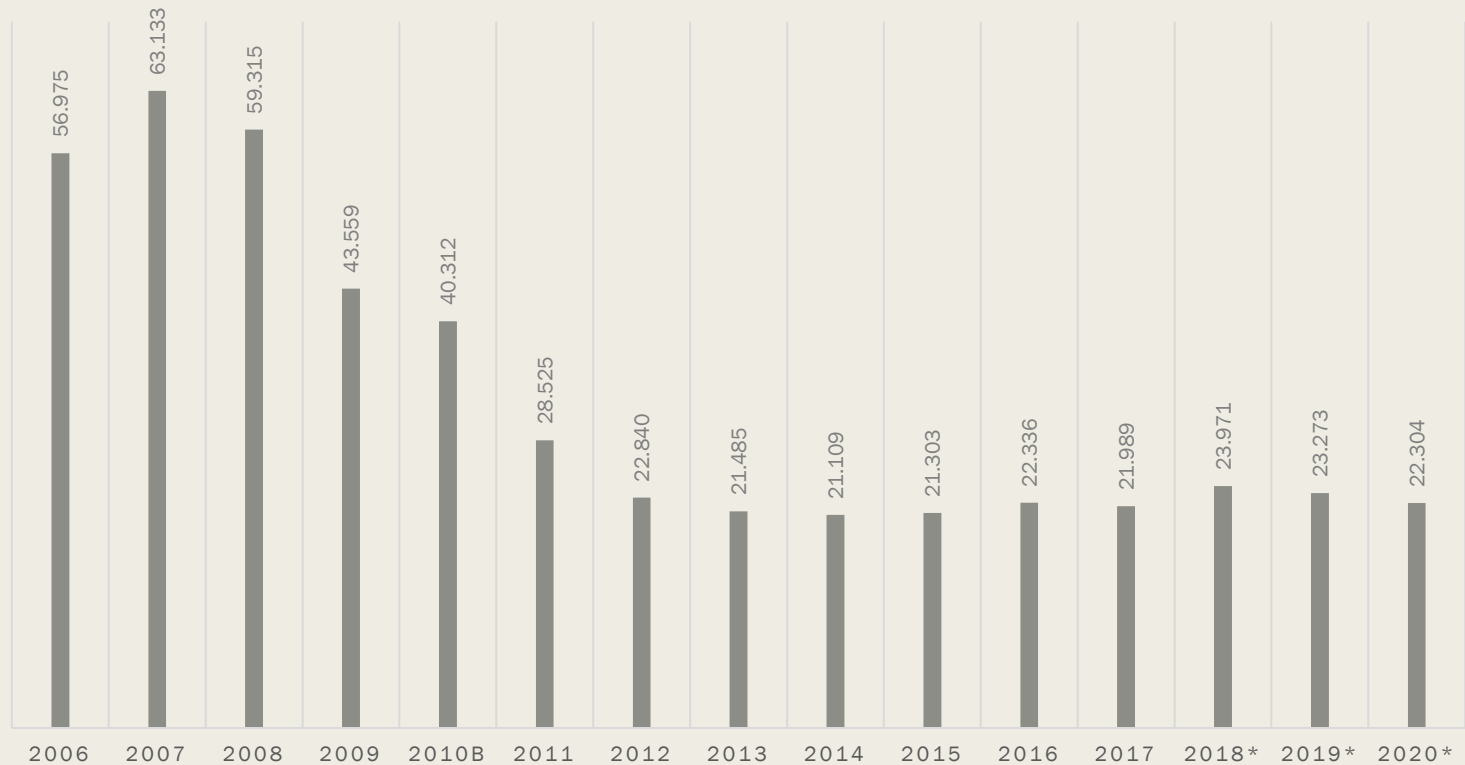
Δρ. Κωνσταντίνος Κόλλιας,
Διδακτικό Προσωπικό ΠΔ 407/80,
Οικονομικών Επιστημών Δ.Π.Θ.
Μάρτιος, 2021

ΕΠΕΝΔΥΣΕΙΣ

- Ως πραγματοποιούμενη επένδυση ορίζουμε την επένδυση που πραγματοποιείται κατά τη διάρκεια μιας χρονικής περιόδου.
- Ο Ακαθάριστος Σχηματισμός Παγίου Κεφαλαίου υπολογίζεται ως το άθροισμα των δαπανών για τα εξής επενδυτικά αγαθά: αγροτικά προϊόντα, μεταλλικά προϊόντα, μηχανήματα, εξοπλισμός μεταφορών, κατοικίες, άλλες κατασκευές, άλλα προϊόντα, και μεταβολές αποθεμάτων. Ο ιδιωτικός τομέας αποτελείται από κερδοσκοπικές και μη κερδοσκοπικές επιχειρήσεις, νοικοκυριά και μη κερδοσκοπικούς οργανισμούς που παρέχουν υπηρεσίες σε νοικοκυριά.
- Ο λόγος του ακαθάριστου σχηματισμού παγίου κεφαλαίου προς το ΑΕΠ παρουσιάζει το ποσοστό εκείνο του ΑΕΠ που χρησιμοποιείται από τον ιδιωτικό τομέα για επενδύσεις. Στην Ελλάδα οι επενδύσεις αντιστοιχούν περίπου στο 13,1% του ΑΕΠ (τελευταία θέση στην ΕΕ) όταν το μέσο όρο της ΕΕ είναι 27% του ΑΕΠ.

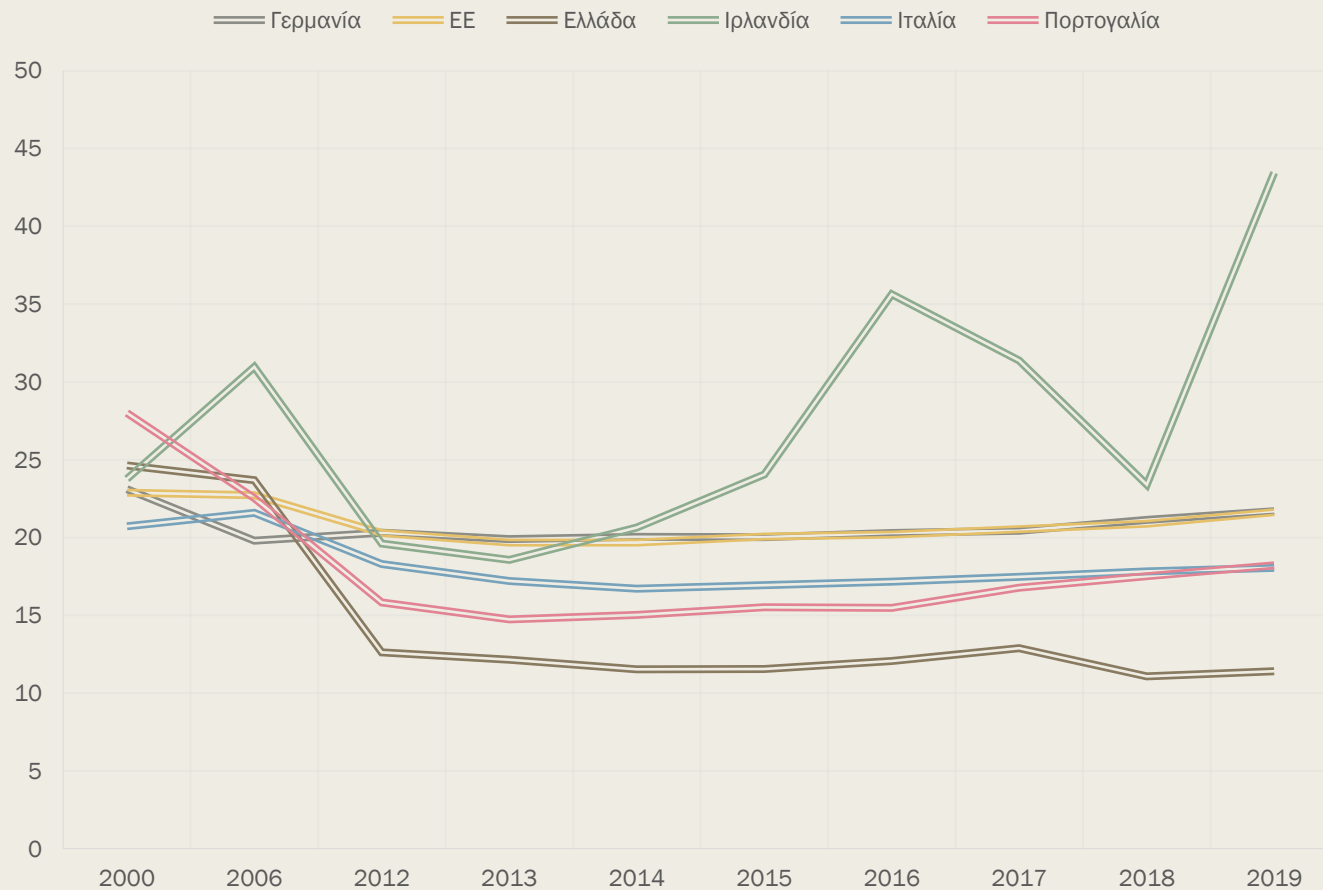
Ακαθάριστος Σχηματισμός Παγίου Κεφαλαίου Ελλάδα (εκατ. ευρώ)

ΕΠΕΝΔΥΣΕΙΣ

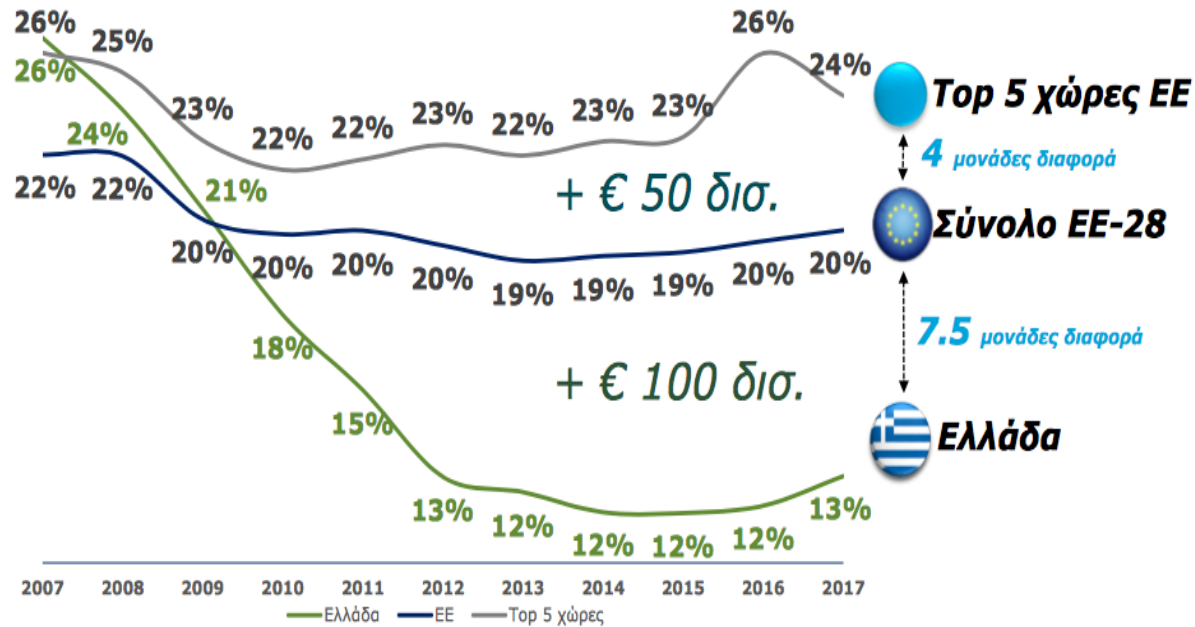
Ακαθάριστος Σχηματισμός Παγίου Κεφαλαίου ως % του ΑΕΠ

ΑΚΑΘΑΡΙΣΤΟΣ ΣΧΗΜΑΤΙΣΜΟΣ ΠΑΓΙΟΥ ΚΕΦΑΛΑΙΟΥ ΩΣ % ΤΟΥ ΑΕΠ

Κενό Επενδύσεων Ευρώπη-Ελλάδα % ΑΕΠ

Επενδύσεις ως % του ΑΕΠ

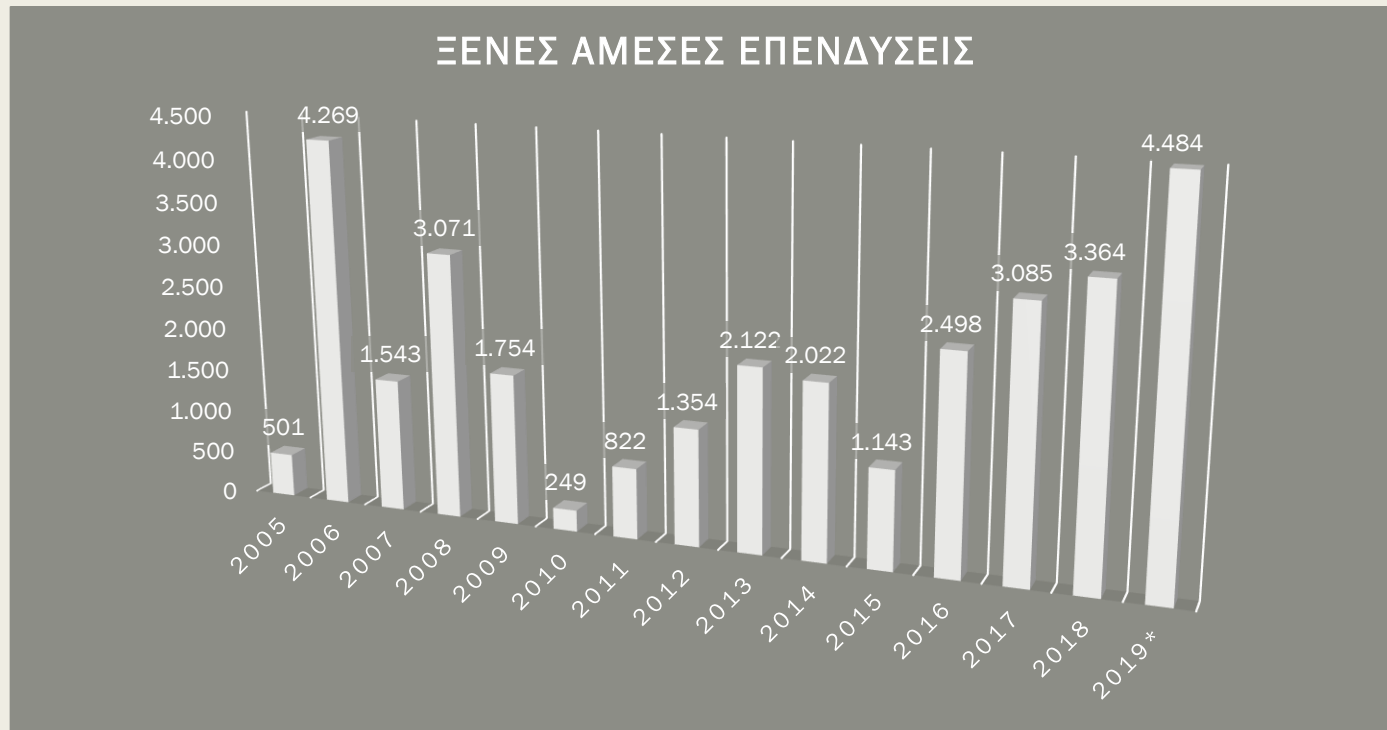
Σημειώσεις:
 Επενδύσεις ως % του ΑΕΠ υπολογίζονται με βάση το δείκτη ΑΣΠΚ (Ακαθάριστος Σχηματισμός Παγίου Κεφαλαίου) / ΑΕΠ (Ακαθάριστο Εγχώριο Προϊόν)
 5 Top χώρες: Χώρες με την καλύτερη επενδυτική επίδοση το 2017 - ΑΣΠΚ ως % του ΑΕΠ

Πηγές: ΕΛΣΤΑΤ, EUROSTAT

Ξένες Άμεσες Επενδύσεις

- Οι Άμεσες ξένες επενδύσεις (ΑΞΕ, Foreign Direct Investments-FDI) σύμφωνα με τον Οργανισμό Οικονομικής Συνεργασίας και Ανάπτυξης (2008) αποτελούν μια κατηγορία διασυνοριακών επενδύσεων που γίνονται από τον κάτοικο μιας χώρας (source country) με στόχο την απόκτηση ενός διαρκούς συμφέροντος σε μια επιχείρηση, η έδρα της οποίας βρίσκεται στην αγορά άλλης χώρας (host country).
- Το 2018 έγιναν 13 Άμεσες Ξένες Επενδύσεις όταν στην Πορτογαλία έγιναν 74, στην Ιρλανδία 205, στην Φινλανδία 194, στην Σερβία 119, στην Τσεχία 65. Στην πλειονότητα τους ήταν αποκρατικοποιήσεις.

Ξένες Άμεσες Επενδύσεις Ελλάδα

Πρόγραμμα Δημοσιών Επενδύσεων

- Το ΠΔΕ χρηματοδοτεί την αναπτυξιακή πολιτική της χώρας με δράσεις που ενισχύουν την οικονομία και στηρίζουν την κοινωνική συνοχή του κράτους.
- Για το έτος 2020, προβλέπεται η υλοποίηση έργων συνολικού ύψους 6,75 δισ. Ευρώ.
- Για το 2019 προβλεπόταν αύξηση των Δαπανών στα 7,3 δισ. ευρώ αλλά τελικά πραγματοποιήθηκε υποεκτέλεση 6,1 δισ. ευρώ, με κατανομή των δαπανών σε έργα που θα συγχρηματοδοτηθούν από την Ευρωπαϊκή Ένωση ύψους 5,35 δισ. Ευρώ και από Εθνικούς πόρους 800 εκατ. ευρώ

Πρόγραμμα Δημοσίων Επενδύσεων

**Πίνακας 3.10 Διαχρονική εξέλιξη δαπανών ΠΔΕ (2010-2020)
(σε εκατ. ευρώ)**

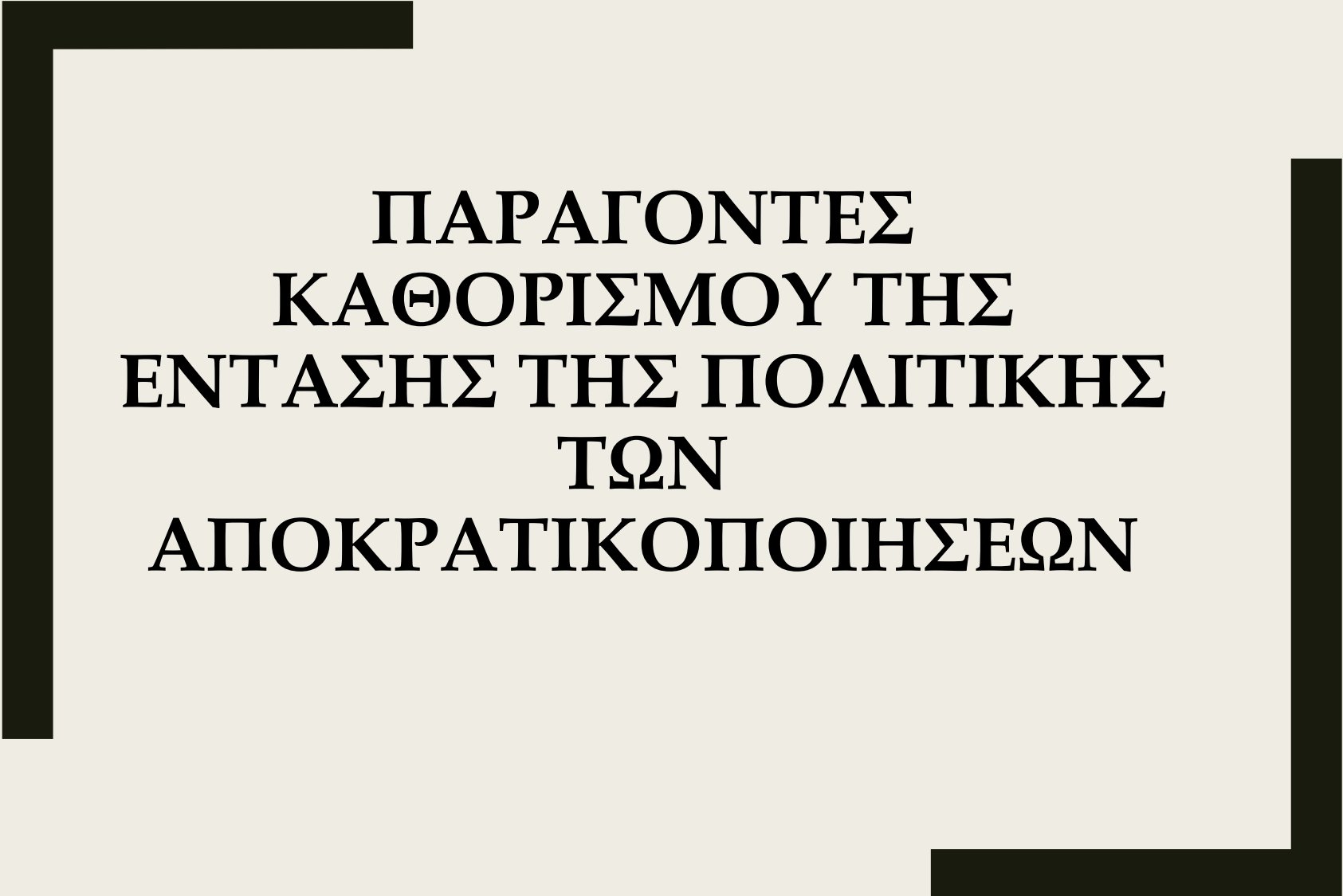
Έτη	ΠΔΕ		
	Λοιποί εθνικοί πόροι	Συγχρηματοδοτούμενο	Σύνολο
2010	2.218	6.236	8.454
2011	1.885	4.722	6.608
2012	1.412	4.710	6.122
2013	783	5.867	6.650
2014	710	5.882	6.592
2015	681	5.725	6.406
2016	833	5.454	6.288
2017	1.327	4.623	5.950
2018	2.638	3.599	6.237
2019*	800	5.350	6.150
2020*	750	6.000	6.750

* Τα ποσά των ετών 2019 και 2020 αποτελούν εκτιμήσεις και προβλέψεις αντίστοιχα.

Πηγή: Διεύθυνση Δημοσίων Επενδύσεων Υπουργείου Οικονομίας και Ανάπτυξης.

Αποκρατικοποιήσεις

- **Αποκρατικοποίηση:** η εφάπαξ ή σταδιακή έξοδος επιχειρήσεων του Δημοσίου από τον έλεγχό του
- **Έλεγχος:** η κατοχή της πλειοψηφίας των μετοχών ή το δικαίωμα διορισμού της πλειοψηφίας των μελών του διοικητικού συμβουλίου ή το δικαίωμα διορισμού των οργάνων της διοίκησης επιχείρησης του Δημοσίου
- **Μεταβίβαση ελέγχου:** η μεταβίβαση με οποιονδήποτε τρόπο είτε των μετοχών και ψήφων της πλειοψηφίας του μετοχικού κεφαλαίου είτε του δικαιώματος διορισμού της πλειοψηφίας των μελών του διοικητικού συμβουλίου ή των οργάνων της διοίκησης είτε η μεταβίβαση του δικαιώματος άσκησης της διαχείρισης της επιχείρησης

**ΠΑΡΑΓΟΝΤΕΣ
ΚΑΘΟΡΙΣΜΟΥ ΤΗΣ
ΕΝΤΑΣΗΣ ΤΗΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ
ΤΩΝ
ΑΠΟΚΡΑΤΙΚΟΠΟΙΗΣΕΩΝ**

ΠΟΛΙΤΙΚΟ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ

- Το πολιτικό περιβάλλον σε μια χώρα, κυρίως δε η πολιτική κατεύθυνση της εκάστοτε κυβέρνησης, καθορίζει σε μεγάλο βαθμό και την ένταση των αποκρατικοποιήσεων
- Κατά κανόνα οι δεξιές - συντηρητικές κυβερνήσεις ακολουθούν σε μεγάλο βαθμό την πολιτική των αποκρατικοποιήσεων και τον περιορισμό του κράτους στην οικονομική δραστηριότητα
- Αντίθετα, οι αριστερές κυβερνήσεις πιστεύουν στο κράτος - ρυθμιστή στην οικονομική δραστηριότητα της χώρας και αντιτίθενται στην πολιτική των αποκρατικοποιήσεων

ΘΕΣΜΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ

- Το θεσμικό πλαίσιο της χώρας είναι επίσης πολύ σημαντικός παράγοντας που προσδιορίζει την ένταση των αποκρατικοποιήσεων
- Χώρες με θεσμικό πλαίσιο τέτοιο που δεν διασφαλίζει την προστασία των επενδυτών - μετόχων δεν ακολουθούν με μεγάλη ένταση προγράμματα αποκρατικοποιήσεων
- Αντίθετα, χώρες που το θεσμικό τους πλαίσιο παρέχει ασφάλεια στον επενδυτή, τρέχουν με μεγαλύτερη ένταση τα προγράμματα αποκρατικοποιήσεων καθώς το ενδιαφέρον της επενδυτικής κοινότητας είναι υψηλό

Οι βασικοί λόγοι που μια χώρα προχωράει σε αποκρατικοποιήσεις εταιρειών είναι:

- Η ανάγκη περικοπής των δαπανών του κράτους που γεννιούνται από την κακή διαχείριση των κρατικών εταιρειών
- Η βελτίωση της αποδοτικότητας και των αποτελεσμάτων των κρατικών επιχειρήσεων
- Η ανάγκη για απελευθέρωση των αγορών και φυγή από το καθεστώς των κρατικών μονοπωλίων, λόγω των μεγάλων τεχνολογικών αλλαγών που συντελούνται σε όλους τους κλάδους της οικονομίας
- Η παγκοσμιοποίηση των κεφαλαιαγορών που άνοιξε νέες προοπτικές χρηματοδότησης για τις επιχειρήσεις

Οι βασικοί λόγοι που μια χώρα προχωράει σε αποκρατικοποιήσεις εταιρειών είναι (2):

- Η αλλαγή της νοοτροπίας όσον αφορά στο ρόλο που πρέπει να παίζει το κράτος στην οικονομία της χώρας
- Η ανάγκη αύξησης των δημοσίων εσόδων και μείωση των ελλειμμάτων τους
- Η μείωση του κρατικού παρεμβατισμού στην οικονομική δραστηριότητα
- Η προώθηση της ιδέας της ευρείας συμμετοχής στις κρατικές επιχειρήσεις
- Η αύξηση του ανταγωνισμού στην οικονομία
- Η ένταξη των κρατικών επιχειρήσεων στην πειθαρχία που υπαγορεύουν οι κανόνες της αγοράς

Στόχοι της πολιτικής των αποκρατικοποιήσεων είναι:

- Αύξηση των εσόδων του δημοσίου και η ισόποση μείωση του δημόσιου χρέους
- Προσέλκυση επενδύσεων από τον ιδιωτικό τομέα
- Περαιτέρω ανάπτυξη των κεφαλαιαγορών
- Αύξηση του ανταγωνισμού στην αγορά
- Μείωση των κρατικών μονοπωλίων και η απελευθέρωση της αγοράς

ΚΡΙΤΗΡΙΑ ΕΝΤΑΞΗΣ ΕΤΑΙΡΕΙΩΝ ΣΤΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΑΠΟΚΡΑΤΙΚΟΠΟΙΗΣΕΩΝ

- Ωριμότητα της προς πώληση επιχείρησης
- Ελκυστικότητα επιχείρησης
- Οικονομικός στόχος: εισπρακτικός (άμεσα έσοδα) ή διαρθρωτικός (μακροπρόθεσμο όφελος)
- Κατάλληλη διοίκηση της επιχείρησης
- Πολιτικός στόχος: απελευθέρωση αγορών, εθνικοί-στρατηγικοί στόχοι, αναπτυξιακή πολιτική κ.λπ.

ΠΑΡΑΓΟΝΤΕΣ ΕΠΙΤΥΧΙΑΣ

Δεδομένης της πολυπλοκότητας των συναλλαγών αποκρατικοποίησης και της σημασίας τους για το κοινωνικό σύνολο, απαιτούνται κατά τον σχεδιασμό τους όσο και κατά την υλοποίησή τους, λεπτομερείς και προσεκτικοί χειρισμοί.

- ❑ Σημαντικοί παράγοντες επιτυχίας θεωρούνται:
 - **Απόφαση:** Πολιτική βούληση για να προχωρήσει γρήγορα η διαδικασία ξεπερνώντας τη γραφειοκρατία της διοίκησης
 - **Βασικός Σχεδιασμός:** Να είναι σαφώς προσδιορισμένοι και ιεραρχημένοι από την αρχή οι στόχοι της αποκρατικοποίησης, ώστε να αποφασιστεί η κατάλληλη μέθοδος που θα χρησιμοποιηθεί, καθώς και να υπάρχει σαφής αντίληψη της κατεύθυνσης που θα ακολουθηθεί

ΠΑΡΑΓΟΝΤΕΣ ΕΠΙΤΥΧΙΑΣ (2)

- **Διαφάνεια:** Διαφανής διαδικασία που να διασφαλίζει τη νομιμότητα, την αξιοπιστία και την πολιτική δέσμευση για την ολοκλήρωσή της και να ενισχύει τον ανταγωνισμό
- **Εξωστρέφεια/Προβολή:** Μια σειρά επικοινωνιακών δράσεων προσανατολισμένη σε υποψήφιους επενδυτές που παράλληλα εξασφαλίζει την αποδοχή της κοινής γνώμης
- **Πόροι:** Κατανομή των πόρων που χρειάζονται για την πολύπλοκη διαδικασία αποκρατικοποίησης, με τρόπο που να εξασφαλίζει την αποτελεσματική και γρήγορη εφαρμογή της

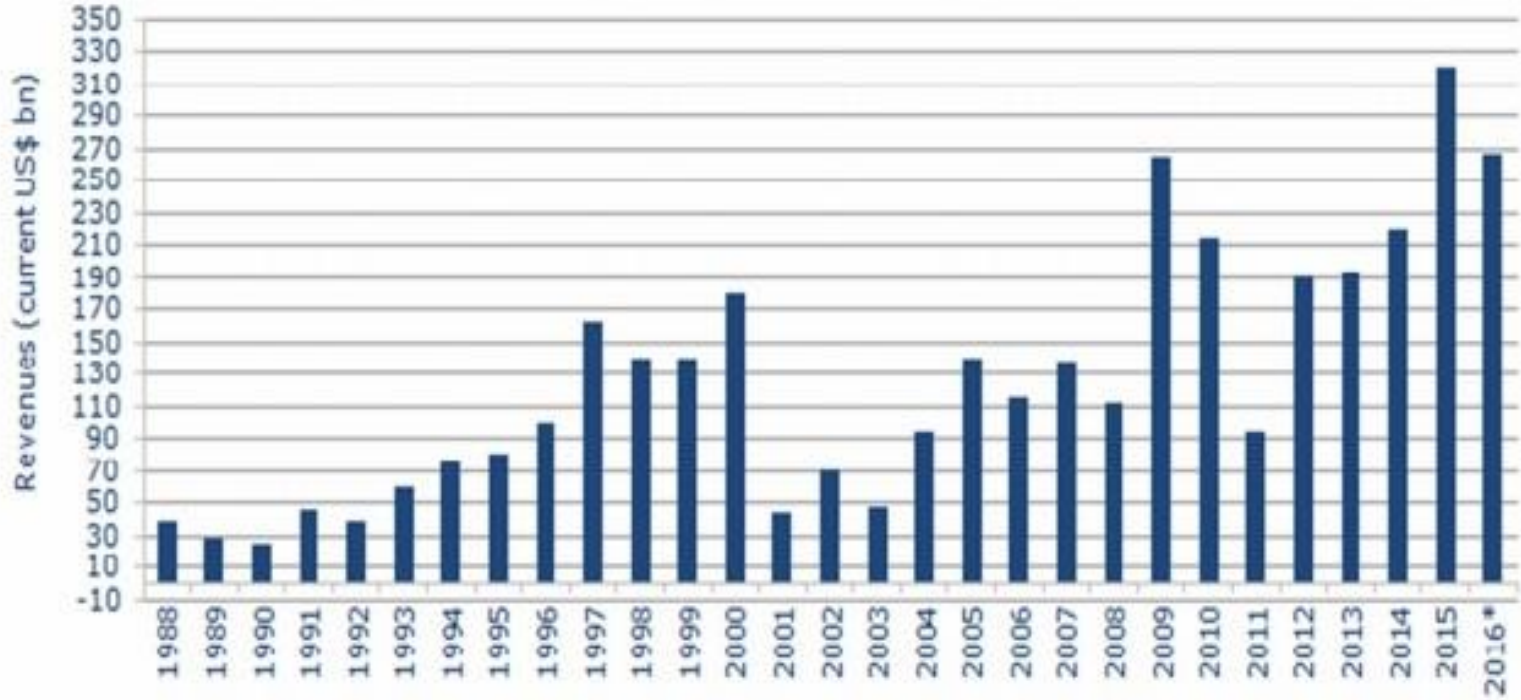
ΠΑΡΑΓΟΝΤΕΣ ΕΠΙΤΥΧΙΑΣ (3)

- **Θεσμικό Πλαίσιο:** Δημιουργία του κατάλληλου θεσμικού πλαισίου
- **Ανθρώπινος παράγοντας:** Δυναμική ομάδα χειρισμού των εκάστοτε έργων.

ΕΣΟΔΑ ΑΠΟ ΑΠΟΚΡΑΤΙΚΟΠΟΙΗΣΕΙΣ

- Τα έσοδα που προέρχονται από τις αποκρατικοποιήσεις χρησιμοποιούνται για τη μείωση του δημόσιου χρέους, των κρατικών ελλειμμάτων ή/και την επανεπένδυση για τη χρηματοδότηση άλλων κυβερνητικών δραστηριοτήτων.
- Τα έσοδα που προήλθαν από τα προγράμματα αποκρατικοποιήσεων μέχρι και το 2016 σε παγκόσμιο επίπεδο υπερβαίνουν τα 3,5 τρισεκατομμύρια δολάρια (3,634 τρισ. δολάρια).

Figure 1. Worldwide Revenues from Privatizations 1988 - 2016

Source: Privatization Barometer (*preliminary results)

Figure 2. Privatization in the Enlarged Europe: Total Revenues and Transactions 1977 - 2016

Source: Privatization Barometer (*preliminary results)

Table 1. Privatization Revenues. Worldwide and European Union, US\$ billions, 1988-2016

Year	World	EU25	% World (ex EU25)	% EU25
1988	39.0	7.8	79.9%	20.1%
1989	28.0	14.2	49.2%	50.8%
1990	24.0	12.6	47.6%	52.4%
1991	46.0	28.0	39.1%	60.9%
1992	39.0	12.7	67.5%	32.5%
1993	60.0	27.1	54.8%	45.2%
1994	76.0	39.6	47.9%	52.1%
1995	80.0	43.8	45.2%	54.8%
1996	100.0	51.4	48.6%	51.4%
1997	162.0	63.5	60.8%	39.2%
1998	140.0	66.1	52.8%	47.2%
1999	140.0	75.1	46.4%	53.6%
2000	180.0	70.9	60.6%	39.4%
2001	43.8	27.1	38.2%	61.8%
2002	69.2	22.5	67.4%	32.6%
2003	46.6	29.4	36.9%	63.1%
2004	94.0	68.1	27.5%	72.5%
2005	140.0	84.5	39.6%	60.4%
2006	116.0	51.5	55.6%	44.4%
2007	138.0	54.5	60.5%	39.5%
2008	110.9	75.6	31.8%	68.2%
2009	265.2	55.9	78.9%	21.1%
2010	213.6	46.8	78.1%	21.9%
2011	94.4	26.4	72.1%	27.9%
2012	189.4	37.6	80.1%	19.9%
2013	193.7	67.4	65.2%	34.8%
2014	218.8	77.6	64.1%	35.9%
2015	319.9	87.1	72.8%	27.2%
2016	266.4	37.8	85.8%	14.2%
TOTAL	\$3,634	\$1,363	62.5%	37.5%

Sources: *Privatization Barometer*, Securities Data Corporation (SDC) New Issues and Mergers and Acquisitions files, and author's search of various news media (principally *Financial Times*).

**ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΟΛΟΓΙΑ
ΥΠΕΡ ΚΑΙ ΚΑΤΑ ΤΩΝ
ΑΠΟΚΡΑΤΙΚΟΠΟΙΗΣΕΩΝ**

Υπέρ της πολιτικής της κρατικής ιδιοκτησίας:

- Οι αντίθετοι με την πολιτική των αποκρατικοποιήσεων πιστεύουν ότι συγκεκριμένα δημόσια αγαθά και υπηρεσίες, όπως είναι η εκπαίδευση, η παιδεία, το σύστημα υγείας κ.α., πρέπει να διατηρούνται υπό κρατικό έλεγχο έτσι ώστε όλα τα στρώματα της κοινωνίας να έχουν πρόσβαση σε αυτά και να εξαλείφεται ο κίνδυνος να τα στερούνται οι οικονομικά αδύναμοι
- Θεωρούν ότι αν ιδιωτικοποιούνται επιχειρήσεις που παράγουν αγαθά κοινής ωφελείας όπως το νερό για παράδειγμα, υπάρχει ο κίνδυνος να τα στερηθούν εκείνοι οι οποίοι δεν μπορούν να ανταπεξέλθουν στις απαιτήσεις ενός ιδιώτη - ιδιοκτήτη, που αποκλειστικό σκοπό έχει την επίτευξη κέρδους της εταιρίας του, χωρίς μέριμνα για ασθενείς κοινωνικές ομάδες ή περιοχές που δεν αποφέρουν κέρδη στην εταιρεία αλλά ζημιές.

Υπέρ της πολιτικής της κρατικής ιδιοκτησίας (2):

- Υπό κρατικό έλεγχο επίσης θεωρούν ότι πρέπει να διατηρούνται και τα φυσικά μονοπώλια για τους ίδιους ακριβώς λόγους όπως οι περιπτώσεις εταιρειών ύδρευσης και εκμετάλλευσης ορυκτού πλούτου
- Υποστηρίζουν δε ότι η αποκρατικοποίηση επιχειρήσεων που διαχειρίζονται φυσικά μονοπώλια δεν εξυπηρετεί καν τους σκοπούς του ελεύθερου ανταγωνισμού
- Όσον αφορά στη διαδικασία πώλησης μιας κρατικής εταιρείας, είναι πάντα υπαρκτός ο κίνδυνος να στερείται διαφάνειας και αυτό έχει σαν αποτέλεσμα ο αγοραστής και ο πωλητής, δηλαδή ο ιδιώτης και κρατικός λειτουργός, να προσπαθήσουν να αποκομίσουν παράνομα οικονομικά οφέλη

Υπέρ της πολιτικής της κρατικής ιδιοκτησίας (3):

- Οι κρατικές επιχειρήσεις μπορούν να δανειστούν ευκολότερα και με ευνοϊκότερους όρους για τη χρηματοδότηση των δραστηριοτήτων τους, εκμεταλλευόμενες τη δυνατότητα παροχής κρατικής εγγύησης
- Στρατηγικοί και γεωπολιτικοί λόγοι υπαγορεύουν σε κυβερνήσεις να κρατήσουν υπό κρατική ιδιοκτησία συγκεκριμένες επιχειρήσεις π.χ. λιμάνια και αεροδρόμια
- Οι κρατικές επιχειρήσεις είναι εργαλεία εφαρμογής της εκάστοτε κυβερνητικής πολιτικής και πρέπει να παραμένουν υπό κρατικό έλεγχο

Υπέρ της πολιτικής της κρατικής ιδιοκτησίας (4):

Άσκηση κοινωνικής πολιτικής:

- Η κυβέρνηση μέσω των κρατικών επιχειρήσεων πρέπει να ασκεί την οικονομική και ταυτόχρονα την κοινωνική της πολιτική, χωρίς να έχει ως αποκλειστικό στόχο την μεγιστοποίηση των κερδών των επιχειρήσεων
- Οι δε διοικήσεις των κρατικών επιχειρήσεων οφείλουν να διασφαλίζουν τα συμφέροντα και τα περιουσιακά στοιχεία των εταιρειών και με βάση την χρηστή διοίκηση να αυξάνουν τα δημόσια έσοδα προς όφελος του κρατικού προϋπολογισμού, μέσω των καλών αποτελεσμάτων τους

Υπέρ της πολιτικής της κρατικής ιδιοκτησίας (5):

Θέσεις εργασίας:

- Οι πρώτοι που συνήθως αντιτίθενται στις αποκρατικοποιήσεις είναι οι εργαζόμενοι της υπό αποκρατικοποίηση επιχείρησης και τα σωματεία τους, εξαιτίας του φόβου τους για τις θέσεις εργασίας και τους μισθούς τους

Υποστηρίζεται ότι:

- Η αποκρατικοποίηση μιας εταιρείας πάντα οδηγεί σε απολύσεις και αύξηση των δεικτών της ανεργίας
- Ο μόνος στόχος της διοίκησης της ιδιωτικής επιχείρησης είναι το κέρδος και για να φτάσει σε αυτό δεν θα διστάσει να προβεί σε απολύσεις εργαζομένων (ή και σε αύξηση των τιμών των παραγόμενων προϊόντων)

Συνήθης πρακτική αντιμετώπισης του ζητήματος των θέσεων εργασίας

- Συνήθως σε κάθε αποκρατικοποίηση λαμβάνεται ειδική μέριμνα για τις θέσεις εργασίας που αποτυπώνεται στη συμφωνία μετόχων
- Κατά κανόνα οι κυβερνήσεις μετατάσσουν το πλεονάζον προσωπικό της υπό αποκρατικοποίηση επιχείρησης σε άλλες κρατικές επιχειρήσεις (που κατά κανόνα αποκτούν αυτές πλέον πλεονάζον προσωπικό) και δίνουν την επιλογή της πρόωρης συνταξιοδότησης με εθελουσία έξοδο

Υπέρ της πολιτικής των αποκρατικοποιήσεων:

- Το βασικό επιχείρημα των υποστηρικτών της πολιτικής των αποκρατικοποιήσεων είναι ότι οι κρατικές επιχειρήσεις λειτουργούν για την επίτευξη πολιτικών και όχι οικονομικών στόχων, γεγονός το οποίο δεν συνάδει με τη φύση μιας επιχείρησης κερδοσκοπικής
- Με την αποκρατικοποίηση αυξάνεται η παραγωγικότητα και η αποδοτικότητα της επιχείρησης και μειώνεται η γραφειοκρατία καθώς πλέον ο στόχος της διοίκησης είναι να μεγιστοποιήσει τα κέρδη της
- Οι αποφάσεις στις κρατικές επιχειρήσεις λαμβάνονται για πολιτικούς λόγους και μπορεί να αφορούν ακόμα και την τιμή και την ποιότητα του παραγόμενου προϊόντος ή τις θέσεις εργασίας και τους μισθούς των υπαλλήλων, εις βάρος πάντα του κρατικού προϋπολογισμού

Υπέρ της πολιτικής των αποκρατικοποιήσεων (2):

- Οι διοικητές της ιδιωτικής επιχείρησης λογοδοτούν στους μετόχους και στους καταναλωτές ενώ οι διοικητές των κρατικών επιχειρήσεων στους πολιτικούς τους προϊσταμένους
- Επίσης, δεν έχουν στόχο την αύξηση των εσόδων και την μείωση των εξόδων καθώς δεν λειτουργούν με ιδιωτικοοικονομικά κριτήρια
- Στα στελέχη των ιδιωτικών επιχειρήσεων δίδονται ισχυρά οικονομικά κίνητρα για να φέρουν καλά αποτελέσματα σε αντίθεση με τα στελέχη των κρατικών επιχειρήσεων

Υπέρ της πολιτικής των αποκρατικοποιήσεων (3):

- Οι κυβερνήσεις στηρίζουν οικονομικά τις κακοδιοικούμενες κρατικές επιχειρήσεις για να μη χαθούν θέσεις εργασίας και δεν μπορούν να πάρουν δύσκολες αποφάσεις, όπως για παράδειγμα τη λύση και εκκαθάρισή τους, όποτε αυτό απαιτείται, για να μην επωμιστούν το πολιτικό κόστος. Αυτό βεβαίως αποτελεί σημαντική επιβάρυνση για τον προϋπολογισμό του κράτους
- Η παρακολούθηση των κρατικών επιχειρήσεων από τους κρατικούς φορείς είναι ιδιαίτερα ελλιπής και αυτό οδηγεί στη μη επίτευξη της βιωσιμότητάς της

Υπέρ της πολιτικής των αποκρατικοποιήσεων (4):

- Η αναποτελεσματικότητα και κακοδιαχείριση της κρατικής επιχείρησης κατά κανόνα δεν αποφέρει καμία συνέπεια στην διοίκησή της. Αυτό έχει σαν αποτέλεσμα τη συνεχή διόγκωση των ελλειμμάτων της επιχείρησης.
- Στις περιπτώσεις επιχειρήσεων που αποτελούν φυσικά μονοπώλια υπάρχει συνήθως πολύ χαμηλή αποδοτικότητα - αποτελεσματικότητα, που δεν είναι εμφανής στον καταναλωτή
- Η ύπαρξη φυσικών μονοπωλίων δεν σημαίνει απαραίτητα ότι υπάρχουν τομείς που πρέπει να μένουν για πάντα υπό κρατική ιδιοκτησία. Οι κυβερνήσεις μπορούν να εφαρμόσουν τη νομοθεσία, να θεσπίσουν κανόνες ανταγωνισμού και να ενεργοποιήσουν ρυθμιστικές αρχές προκειμένου να τιμωρούν την μονοπωλιακή συμπεριφορά είτε αυτή προέρχεται από το κράτος είτε από τον ιδιώτη

Υπέρ της πολιτικής των αποκρατικοποιήσεων (5):

- Οι διοικητές της αποκρατικοποιημένης επιχείρησης στοχεύουν στη μεγιστοποίηση των κερδών για τους μετόχους τους και κατά συνέπεια προσπαθούν:
 - να ελαχιστοποιήσουν το κόστος παραγωγής τους
 - να αναβαθμίσουν την ποιότητα των παραγόμενων αγαθών και υπηρεσιών
 - να μειώσουν τις τιμές για να κάνουν το προϊόν ελκυστικό
 - να επενδύσουν για την επέκταση της επιχείρησης
 - να εισαγάγουν νέες καινοτομίες επενδύοντας στην έρευνα και την ανάπτυξη με στόχο πάντα την προσέλκυση του πελάτη

Υπέρ της πολιτικής των αποκρατικοποιήσεων (6):

- Οι αποκρατικοποιήσεις αυξάνουν πάντα τον ανταγωνισμό στην οικονομία
- Επίσης, αυξάνουν τα έσοδα του κράτους τα οποία χρησιμοποιούνται για μείωση του δημοσίου χρέους και των ελλειμμάτων και μειώνουν την ανάγκη για έσοδα μέσω της αύξησης της φορολογίας
- Αυξάνουν τη ρευστότητα στην αγορά, ιδίως μάλιστα όταν γίνονται μέσω χρηματιστηρίου
- Αποτελούν σημαντικό εργαλείο εξυγίανσης των οικονομικών μιας χώρας καθώς οδηγούν σε περιστολή δαπανών και επιδοτήσεων

ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΑΠΟΚΡΑΤΙΚΟΠΟΙΗΣΕΩΝ

Τα θέματα που πρέπει να αποφασιστούν από τη διοίκηση πριν από την έναρξη της διαδικασίας αποκρατικοποίησης είναι μεταξύ άλλων:

- Πότε, πώς και αν θα γίνει αναδιάρθρωση στην υπό αποκρατικοποίηση επιχείρηση (εξαρτάται από το μέγεθος της επιχείρησης και τη θέση της στην αγορά, τη μέθοδο αποκρατικοποίησης κ.α.)
- Η πρόσληψη των χρηματοοικονομικών, νομικών, τεχνικών και όποιων άλλων συμβούλων θεωρούνται απαραίτητοι για την διαδικασία (διασφάλιση ότι δεν υπάρχει σύγκρουση συμφερόντων)
- Το χρονοδιάγραμμα της διαδικασίας
- Η προσέγγιση των εργασιακών θεμάτων
- Το ποσοστό που θα πωληθεί
- Επίλυση επιμέρους προβλημάτων επιχείρησης ή τομέα

Θεωρείται ιδιαίτερα σημαντικός ο ρόλος που θα διαδραματίσουν στη διαδικασία αποκρατικοποίησης τρεις παράγοντες:

- Η προς αποκρατικοποίηση εταιρεία
- Οι σύμβουλοι αποκρατικοποίησης
- Η διοίκηση

Ο ρόλος της ίδιας της εταιρείας:

- Ο ρόλος της εταιρείας πριν αλλά και κατά τη διάρκεια της διαδικασίας αποκρατικοποίησής της είναι πολύ σημαντικός
- Η κυβέρνηση στηρίζεται σε μεγάλο βαθμό στη καλή συνεργασία με την εταιρεία για να προετοιμάσει την πώλησή της, ειδικά αν αυτής προηγείται και η αναδιάρθρωσή της
- Αυτό δε, δεν είναι και ιδιαίτερα εύκολο αν αναλογιστεί κανείς το καθεστώς αυτονομίας που απολάμβαναν οι εν λόγω εταιρείες πριν την ένταξή τους στη «λίστα» των υπό πώληση εταιρειών
- Συχνά μάλιστα οι κυβερνήσεις αναγκάζονται να αλλάξουν τις διοικήσεις των εταιρειών, ώστε να αντικατασταθούν με στελέχη με ιδιαίτερες ικανότητες για να εφαρμόσουν τις απαιτούμενες αλλαγές και να οδηγήσουν την εταιρεία ασφαλώς στη μετάβασή της από το δημόσιο στον ιδιωτικό τομέα

Ο ρόλος της ίδιας της εταιρείας (2):

- Αν οι διοικήσεις των εταιρειών εκτελέσουν επιτυχώς τα καθήκοντά τους καθ' όλη τη διάρκεια της διαδικασίας οι πιθανότητες μιας επιτυχημένης αποκρατικοποίησης αυξάνονται σημαντικά
- Αν από την άλλη οι διοικήσεις εξυπηρετούν τα συμφέροντα των εταιρειών, τα οποία είναι διαφορετικά από τα συμφέροντα του κράτους, τορπιλίζουν με διάφορους τρόπους τη διαδικασία (μη δίνοντας για παράδειγμα επαρκή στοιχεία) και δεν είναι συνεργάσιμες γενικώς, τότε οι πιθανότητες επιτυχίας του εγχειρήματος μειώνονται σημαντικά

Ο ρόλος των συμβούλων αποκρατικοποίησης:

- Η διαδικασία της αποκρατικοποίησης απαιτεί τη συνδρομή στελεχών με ιδιαίτερες ικανότητες, προσόντα και εξειδίκευση που δεν μπορούν να βρεθούν στο δημόσιο τομέα
- Θεωρείται λοιπόν ιδιαίτερα κρίσιμο στοιχείο για την επιτυχία της αποκρατικοποίησης να γίνει από την αρχή η σωστή επιλογή και πρόσληψη εξειδικευμένων συμβούλων από τον ιδιωτικό τομέα
- Οι σύμβουλοι αποκρατικοποίησης πρέπει να έχουν κύρος και διεθνή εμπειρία σε τέτοιου είδους συναλλαγές και ειδικότερα σε αποκρατικοποιήσεις εταιρειών

Ο ρόλος των συμβούλων αποκρατικοποίησης (2):

- Οι σύμβουλοι που προσλαμβάνονται συνήθως είναι χρηματοοικονομικοί (κατά κανόνα μεγάλες επενδυτικές τράπεζες), νομικοί, τεχνικοί (ειδικοί στο πεδίο δραστηριότητας της υπό πώληση εταιρείας), λογιστικοί, σύμβουλοι αποτίμησης εταιρειών κ.α.
- Οι εισηγήσεις των συμβούλων πριν από την έναρξη αλλά και κατά τη διάρκεια της διαδικασίας αποκρατικοποίησης πρέπει να αξιολογούνται και να αποφασίζεται αν θα εφαρμόζονται ή όχι και αν όχι να δικαιολογείται η απόφαση της μη εφαρμογής

Ο ρόλος των συμβούλων αποκρατικοποίησης (3):

- Οι υπηρεσίες που παρέχουν οι σύμβουλοι μπορεί μεταξύ άλλων να είναι:
 - ✓ Υπηρεσίες και συμβουλές οργανωτικές
 - ✓ Λογιστικές
 - ✓ Χρηματοοικονομικές
 - ✓ Ελεγκτικές
 - ✓ Αναδόχου έκδοσης
 - ✓ Μελέτης στρατηγικού σχεδιασμού
 - ✓ Νομικές
 - ✓ Υπηρεσίες και συμβουλές επικοινωνιακής πολιτικής προβολής
 - ✓ Τεχνικές
 - ✓ Υπηρεσίες ανθρώπινου δυναμικού
 - ✓ Αναλογιστικές μελέτες
 - ✓ Φοροτεχνικές μελέτες
- Η αμοιβή των συμβούλων μπορεί να συναρτάται και με την επιτυχία του επιδιωκόμενου αποτελέσματος ώστε να τους δίνεται το κίνητρο να επιτύχουν το καλύτερο δυνατό

Ο ρόλος της Διοίκησης:

Την ευθύνη για την εποπτεία και την εφαρμογή του προγράμματος αποκρατικοποιήσεων μιας χώρας μπορεί να την έχει:

Μια μονάδα ενός οικονομικού υπουργείου της χώρας (π.χ. η Ειδική Γραμματεία Αποκρατικοποιήσεων του Υπουργείου Οικονομικών μέχρι πρόσφατα)

Μια εταιρεία χαρτοφυλακίου στην οποία θα μεταβιβαστούν οι κρατικές επιχειρήσεις με αποκλειστικό σκοπό την αποκρατικοποίησή τους (π.χ. το πρόσφατα συσταθέν ταμείο αξιοποίησης ιδιωτικής περιουσίας του δημοσίου)

Σαφή προσδιορισμό των στόχων της αποκρατικοποίησης από την αρχή της διαδικασίας και μετάδοσή τους στους συμβούλους αποκρατικοποίησης

Ο ρόλος της Διοίκησης (2):

- Στενή συνεργασία με τους συμβούλους αποκρατικοποίησης, συντονισμός και εποπτεία του έργου τους για τη σωστή και γρήγορη εφαρμογή των αποφάσεων της πολιτικής ηγεσίας
- Στενή συνεργασία με την υπό αποκρατικοποίηση εταιρεία ώστε να υπάρχει γρήγορη από μέρους της ανταπόκριση στις απαιτήσεις της πολιτικής ηγεσίας αλλά και των συμβούλων αποκρατικοποίησης
- Γρήγορες αποφάσεις με βάση τις εισηγήσεις των συμβούλων αποκρατικοποίησης ώστε να δίνεται η βεβαιότητα στους συμμετέχοντες στη διαδικασία η αφοσίωση και η αποφασιστικότητα της πολιτικής ηγεσίας για την ολοκλήρωσή της
- Γρήγορα αντανακλαστικά σε περίπτωση που οι αποφάσεις της, σε σχέση με τη διαδικασία, κολλάνε στα γρανάζια της γραφειοκρατίας της δημόσιας διοίκησης, ώστε να μην χάνεται πολύτιμος χρόνος για την αποκρατικοποίηση